

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2427-09 ד.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

בפני כב' השופט ד"ר איריס סורוקר

ד.וי.אי.הפקות-שותפות
ע"י ב"כ עו"ד טל שפרנט

התובעת

נגד

1. קנד ולרי
2. פמלי וקו אירועים בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יצחק סבג גלזר

הנתבעים

ילנה סימונוב
ע"י ב"כ עו"ד טל שפרנט

צד ג'

פסק דין

כללי

1. בתביעתה עתרה התובעת לחייב את הנתבעים לשלם לה פיצויים בגין הפרת זכות יוצרים ועשיית עושר ולא במשפט. ביסוד התביעה עומדת הטענה כי הנתבעים העתיקו ופרסמו שלא ברשות תמונות מארועי חתונות שצולמו ע"י צלמי התובעת, ועוצבו לאלבומים ע"י צד ג' (גב' סימונוביץ), בעת התמחותה אצל התובעת. אין מחלוקת כי גב' סימונוביץ הציגה לנתבע 1 את התמונות במדיה דיגיטלית (דיסק און-קי), במהלך ראיון עבודה, וכי הן העתקו על ידו למחשב, והוצגו באתר האינטרנט המסחרי של הנתבעת 2. התובעת וצד ג' טענו כי גב' סימונוביץ מעולם לא נתנה לנתבע הרשאה להעתיק את התמונות או לפרסמן. הנתבעים מצידם טענו, כי התובעת כלל אינה הבעלים בתמונות (אלא הזוגות המתחתנים שהזמינו את התמונות). לגוף הענין נטען כי הנתבעים אינם אלא "מפר תמים", שכן הנתבע סבר שהעבודות הן מעשה ידיה של צד ג'. נטען כי צד ג' הרשתה לנתבע להעתיק את התמונות מתוך כוונה שיפורסמו באתר, וזאת לצורך העסקתה של צד ג' בעתיד כקבלן עצמאי.

2. הצדדים חלוקים בשאלת האחריות ובשאלת הנזק. במישור הדיוני: מטעם התובעת וצד ג' הצהירו מר דימה ירושצקי ומר ויקטור ורצנר, השותפים בתובעת, וכן גב' סימונוביץ (צד ג'). התובעת הגישה תצהיר של החוקר מר רונן ביטון, וכן את תצהירו של מר אבי ברנע בתמיכה לתמלול השיחה שבין החוקר לנתבע. מטעם הנתבעים הצהירו הנתבע (הבעלים בנתבעת) וכן מר איגור ליפשיץ (צלם) ומר דמטירי קרמינסקי (צלם ומעצב אלבומים). העדים נחקרו בפני ב"כ הצדדים סיכמו בכתב.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 09-2427 ד.י.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

דיון

3. ה"יצירות" בהן מדובר הן סדרת תמונות משלוש חתונות, שסודרו ועוצבו ע"י צד ג' לאלבומים. מדובר בשלוש יצירות: (א) 3 תמונות מחוברות, בהן נראה זוג קופץ ורץ על שפת הים, והכיתוב למטה הוא: jump; (ב) 4 תמונות מחוברות, בהן רואים זוג עומד על קוביה באזור חשוף ומדברי, ולמעלה מופיע כיתוב: the moment of joy; (ג) 6 תמונות צמודות של זוג רוקד, ומסביבן מפוזרות המילים: love is... (ר' נספחי 2 לתצהירו של מר ירושצקי ולתצהירו של מר ורצנר). מר ירושצקי הודה, כי "אלה הן תמונות של לקוחות" (ס' 9 לתצהירו); לפיכך, התמונות הן בבעלות המזמין (ס' 35) לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007). ואולם, לדבריו "עיצוב הדף הוא מקורי שלנו" (ס' 9 לתצהירו). מר ירושצקי תיאר בעדותו, כי העיצוב כרוך בבחירת התמונות לאלבום, קיבוץ לפי נושאים, אופן העמדתן זו לצד זו ובחירת דרך החיבור ביניהן, כמו גם הוספת מלל לצד התמונות (ר' עדותו בפ' ע' 12 ש' 2-3, ש' 9, ש' 16, ש' 29-30, ובע' 13 ש' 1-2). התביעה מושתתת על הזכות בעיצובי התמונות (להבדיל מהצילומים).

4. גב' סימונוביץ אישרה כי עיצוב התמונות נעשה על ידה, וזאת במסגרת עבודתה אצל התובעת (ס' 2 לתצהירה). גב' סימונוביץ לא קיבלה שכר כספי מהתובעת, אלא למדה אצלה קורס צילום (ללא תשלום), ולאחריו עבדה שם כמתמחה במשך תקופה מסוימת (ר' עדותו של מר ירושצקי, פ' ע' 8 ש' 12-18; עדותו של מר ורצנר פ' ע' 16 ש' 7-9). עיצובי התמונות נעשו על ידה במסגרת עבודתה אצל התובעת; על כן, הזכויות בעיצובים שייכות לתובעת (ס' 34 לחוק זכות יוצרים). כאן המקום לציין כי הנתבע התעניין בעיצובים שהציגה לו גב' סימונוביץ, ולא בתמונות של הזוגות עצמם. כדבריו: "לא הסתכלתי על התמונות עצמן. עניין אותי העיצוב עצמו של התמונות, היא [גב' סימונוביץ] באה לא בתור צלמת אלא בתור מעצבת" (פ' ע' 29 ש' 12-13).

5. אשר על כן, יש לדחות את טענת הנתבעים, לפיה התובעת חסרה את זכות הבעלות ביצירות. בעלותה מתייחסת לזכויות בעיצוב הצילומים.

6. אשר לשאלת ההרשאה להשתמש ביצירות: גב' סימונוביץ הורשתה על ידי התובעת להכין תיק עבודות, אשר תוכל להציג בראיונות עבודה בפני מעסיקים פוטנציאליים. מר ירושצקי העיד: "היה ידוע לנו שהיא מחפשת עבודה ושהיא מראה לאנשים דוגמאות של עבודות שעליהם עבדה אצלנו כדי שיבינו מה היא יודעת לעשות" (ס' 11 לתצהירו). ובחקירתו: "כל תלמיד מכין תיק עבודות בתור צלם, זה קורס צילום. עשתה תיק עבודות מהתמונות שהם מצלמים. היא עבדה אצלנו אחרי הקורס" (פ' ע' 8 ש' 20-21). כן הודה שהיא "קיבלה אישור להראות" (פ' ע' 8 ש' 27). מר ירושצקי ערך הבחנה בין הצגת העיצובים בראיונות עבודה,

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2427-09 ד.י.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

לבין מתן רשות שימוש לאחר. הוא הדגיש, כי "זה היה ברור לה שזה לא שלה והיא לא יכולה להרשות לאחרים להשתמש" (ס' 11 סיפא לתצהירו). ובחקירתו: "אני בתור בעל חברה לצילום, אם גרפיקאים פונים אלי ומציעים את השירות שלהם, אני מבקש שישלחו לי משהו כדי שאראה מה הם יודעים לעשות, אני בשום פנים ואופן לא אשתמש עם החומר לשום צורך" (פ' ע' 8 ש' 30 עד ע' 9 ש' 1). ובהמשך: "אני לא נתתי אישור להציג את העבודות האלה ללקוחות" (פ' ע' 9 ש' 21). וכן: "זה לא בסדר לתת. אפשר רק להראות ובשום פנים ואופן לא לתת" (פ' ע' 13 ש' 15).

7. גב' סימנוביץ העידה, כי בעת הראיון אצל הנתבע 1, לצרכי קבלת עבודה – "אני אמרתי לולרי [הנתבע 1] שהתמונות שאני מציגה בפניו הן של התובעת ואני מראה לו אותן כדי שיוכל לראות מה למדתי לעשות אבל שלא ישתמש בהן... לא נתתי לו רשות להשתמש בתמונות" (ס' 6, 8 לתצהירה). בחקירתה חזרה וציינה: "כשאני הגעתי, אני מהתחלה אמרתי שאני לא מרשה להשתמש" (פ' ע' 20 ש' 15). הנתבע חלק על טענה זו. לדבריו: "ביקשתי ממנה, את רשותה להעתיק את תיק העבודות למחשב שלי וכן הסברתי לה והבהרתי באופן חד משמעי וברור, כי על מנת שאוכל לספק לה עבודה בתחום, יש בכוונתי להציג את תיק העבודות שלה בפני לקוחות פוטנציאליים... הסכימה לכך שהתמונות יועתקו למחשב החברה על מנת שהחברה תוכל לעשות בהן שימוש הן במסגרת הצגת התמונות ללקוחות והן במסגרת הצגתם באתר האינטרנט של הנתבעת וכל זאת מתוך כוונה לפרסם את עבודותיה של ילנה לספק לה עבודה כמעצבת אלבומי תמונות" (ס' 18-19 לתצהירו; ר' גם עדותו בפ' ע' 29 ש' 10-9: "אחרי שראיתי את התמונות שאלתי את רשותה אם אוכל להראות את התמונות, אני חייב להראות את התמונות ללקוחות"; וכן בש' 24-25).

8. במחלוקת עובדתית זו, אני מבכרת את גרסת הצד השלישי. הטעם לכך הוא כפול: ראשית, הנתבע הודה שהעתיק את התמונות למחשבו מתוך דיסק-און-קי שגב' סימנוביץ הביאה עימה למפגש עימו (ס' 18 לתצהירו). כידוע, העתקת קבצים מדיסק-און-קי למחשב היא מהלך פשוט למדי, שאינו מצריך זמן רב או תיחכום. הנתבע טען כי ביקש את רשות צד ג' להעתיקה (ס' 18 לתצהירו), אך גב' סימנוביץ הכחישה, והעידה: "אני לא שמה לב מה הוא עשה, רק התחלנו לראות את התמונות, הוא הדליק טלוויזיה גדולה והתחלנו לדבר על כל תמונה" (פ' ע' 21 ש' 22-23). הדעת נותנת, כי לו חפצה להותיר בידי הנתבע עותקים לשימוש, היתה מותירה מדיה דיגיטלית (דיסק), או שולחת לנתבע את הקבצים בדוא"ל. שנית, לא מצאתי הגיון בטענת הנתבע, לפיה קיבל רשות מגב' סימנוביץ לפרסם את התמונות כדי להשיג עבודה עבורה דווקא. באותו מעמד לא נקשר הסכם העסקה בין הצדדים, ואף המחירים לא סוכמו (ר' עדות צד ג', פ' ע' 24 ש' 16, 22-23). בהמשך, הנתבע פרסם את התמונות באתר הנתבעת ללא ציון סימני זיהוי כלשהם של הצד השלישי (עדות הנתבע, פ' ע' 30 ש' 29-30). הנתבע העיד כי אין הוא נוהג לפרסם את שמות ספקיו (ר' עדותו בפ' ע' 27 ש' 30).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2427-09 ד.י.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

- 30 עד ע' 28 ש' 3 ; ר' גם עדותו של מר ליפשיץ בפי' ע' 33 ש' 3-8 ועדותו של מר קמינסקי בפי' ע' 34 ש' 28-29). הפרסום, אם כן, נעשה לצרכיה המסחריים של הנתבעת, ולא באופן ישיר או הכרחי עם חיפוש עבודה עבור גב' סימונוביץ דווקא.
9. הנתבע ידע שהזכויות בעבודות אינן שייכות לגב' סימונוביץ (ולמצער עצם את עיניו בקשר לכך). הנתבע ידע כי גב' סימונוביץ מחפשת עבודה לאחר שעברה קורס אצל התובעת ; קורס "במהלכו התלמדה בצילום ועיצוב אלבומים" (ס' 12 לתצהירו). הנתבע ביקש מגב' סימונוביץ להציג לו "תיק עבודות שלה" (ס' 16 לתצהירו). במפגש הראשון, גב' סימונוביץ לא היתה מצוידת בתיק עבודות, ועל כן הנתבע זימנה למפגש נוסף (ס' 17 לתצהירו). גב' סימונוביץ העידה, שאמרה לנתבע ש"שיש לי רק את עבודות שעשיתי אצל ויקטור ודימה ושאלם הוא רוצה אני יכולה לעבוד על תמונות שלו. הוא ביקש שבכל זאת אני אביא דברים שעשיתי אצלם רק כדי שיוכל לראות" (ס' 3 לתצהירה). במועד המפגש השני, הנתבע יכול היה להבין שגב' סימונוביץ הגיעה מצוידת בעבודות שעשתה במהלך עבודתה אצל התובעת - שהרי שם התמחתה, וטרם עבדה במקום אחר.
10. הנתבע הודה, שכאשר ספק מגיע אליו לראיון עבודה, אין הוא בודק אם היצירות המוצגות שייכות לספק עצמו או לגורם אחר. לדבריו, "כל עבודה שהוא [הספק] מביא לי באחריותו. אין לי אפשרות לדעת אם יש לו אישורים או לא. אני לא יודע אם עובד בתוכנה חוקית או לא. לא יכול לדעת אם לוקח חומרים חוקיים או לא. הוא בא ורוצה לעבוד. האחריות שלו, אני מבקש שיחתום לי שהוא לוקח על עצמו את כל האחריות מבחינת החוקיות של מה שהוא עושה" (פ' ע' 29 ש' 29-32). אין צורך לאמר, כי התנהלות זו עלולה לגרור הפרת זכות יוצרים, מקום בו מתפרסמת עבודה "ברשות" הספק, אשר מתברר כי הוא כלל אינו הבעלים.
11. הנתבע הכיר בהכרות מוקדמת את דימה ירושצקי, שותף בתובעת, ואף הציע לו עוד קודם לכן שיתוף פעולה עיסקי (ס' 13 לתצהירו ; ר' גם ס' 6 סיפא לתצהיר צד ג'). הנתבע ידע שגב' סימונוביץ עברה אצלו את הקורס (ר' עדותו בפי' ע' 32 ש' 18 : "אמרה איפה עברה את הקורס"). אין סיבה להניח שגב' סימונוביץ לא סיפרה לנתבע - כפי שהעידה - "יש לי רק עבודות שעשיתי אצל ויקטור ודימה" (ס' 3 לתצהירה). בנסיבות אלה, הנתבע יכול היה לברר בקלות עם התובעת למי שייכות הזכויות ביצירות. ודוק: הנתבע נמנע מלהעביר לגב' סימונוביץ תמונות של צלם אחר שהוא עובד עמו כדי שתדגים עליהן את יכולותיה בעיצוב, וזאת משום ש"זה לא היה אתי מבחינת שיתוף הפעולה" (פ' ע' 32 ש' 12-13). הוא גם נמנע מלהעביר אליה תמונות של זוגות מתחתנים שהיו ברשותו, כדי שתערוך אותן, משום ש"אני לא מכיר אותה, אין לי שום סיבה לתת תמונות של זוג אחר למישהי שאני לא מכיר" (פ' ע' 34

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2427-09 ד.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

32 ש' 1). חלף זאת, בחר לעשות שימוש בתוצרי עבודה שנעשתה אצל התובעת, מבלי שטרם
לברר עמה את מצב הזכויות.

12. סעיף 47 לחוק זכות יוצרים קובע כי עצם ביצועה של "הפרה" מוליד עוולה, ללא תלות
במצב הנפשי (ר' למשל ת.א. (ת"א) 2267/00 שפר נ' תרבות לעם 1995 בע"מ, מיום
22.2.2007, בס' 47 לפסק הדין). סעיף 58 לחוק זכות יוצרים מקנה לנתבע הגנה במקרה של
"מפר תמים", וזאת אם הוכיח שלא ידע ולא היה עליו לדעת על הזכות ביצירה (ר' למשל
ע"א (ת"א) 3130/06 רוטר נ' בוצ'צו, מיום 12.12.2007, בס' 9 לפסה"ד). במקרה הנדון,
הנתבע העתיק את העבודות למחשבו ללא רשות התובעת, ובכך הפר את זכויותיה בעיצובי
התמונות (ס' 11(1) לחוק זכות יוצרים). אין מחלוקת כי הנתבע הוסיף ופרסם את התמונות
באתר מסחרי של הנתבעת (ס' 21-23 לתצהירו). גם בכך בוצעה הפרה של זכות היוצרים (ס'
11(2) לחוק זכות יוצרים). הוכח כי הנתבע הראה את "תמונת הקוביות" לחוקר התובעת,
מר רונן ביטון, אשר הציג עצמו בפניו כלקוח פוטנציאלי (ס' 20 לתצהירו של מר ביטון;
עדותו ב' ע' 41 ש' 27-31). הגנת תום הלב לא עומדת לנתבעים, שכן הנתבע כשל מלהוכיח
שלא ידע ולא היה עליו לדעת על קיום זכויות לתובעת בעבודות, כמפורט לעיל.

13. התוצאה היא שיש להטיל על הנתבעים חבות בגין הפרת זכות יוצרים של התובעת בעיצובי
התמונות. אחריותם היא ביחד ולחוד: התמונות פורסמו באתר הנתבעת, וממילא יש לראות
בה כגורם המפר את זכות היוצרים. הנתבע 1 עוול אף הוא באופן אישי כלפי התובעת, בכך
שהעתיק את העבודות למחשבו, גרם לפרסומן באתר הנתבעת, ואף הציגן בעצמו למר רונן
ביטון הנ"ל.

הנזק

14. התובעת עתרה לקבל פיצוי ללא הוכחת נזק, בגין כל אחת משלוש ההפרות. במקרה הנדון
דומה שראוי לראות בכל שלוש התמונות נשוא ההפרה משום "מסכת אחת" (ס' 56(ג) לחוק
זכות יוצרים). מדובר באותה מעצבת, ברצף עבודתה שנמשך על פני זמן קצר יחסית,
ובפרסום שנעשה באותו פרק זמן באתר אינטרנט יחיד (ס' 8 לתצהירו של מר ירושצקי). גם
מידת ההומוגניות של היצירות היא גבוהה (ובכך נבדל המקרה שבפני מהענין שנדון בת.א.
(י-ם) 3560/09 ראובני נ' מפה- מיפוי והוצאה לאור בע"מ, מיום 6.1.2011). אף אין מחלוקת
כי התמונות הוסרו בתוך מספר ימים ממועד פנית התובעת לנתבעים (עדותו של מר
ירושצקי, פ' ע' 6 ש' 31-32).

15. כענין של מדיניות שיפוטית, יש להמריץ יזמים עיסקיים לברר מראש את מצב הזכויות
ביצירות בהן הם עושים שימוש, ולמנוע שימוש מפר. מן הצד השני, לא הוכח כי הנתבעים
השיגו רווח כלשהו מן ההפרה. אף לא הוכח שהתובעת נפגעה ממנה בפועל. יש להתחשב בכך

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 2427-09 ד.י.וי.אי.הפקות-שותפות נ' ולרי ואח'

1 שהנתבעים שיתפו פעולה עם התובעת, והסירו את התמונות מן האתר במהירות. בנסיבות
2 אלה, אף לו היינו מתייחסים לכל הפרה בנפרד, יש לאמר ששכום התביעה הוא מופרז,
3 בהינתן היקפה המצומצם והעדרם של רווח או נזק בפועל. על רקע המכלול, יעמוד הפיצוי
4 על סך של 15,000 ₪.

5
6 16. התוצאה היא שאני מקבלת את התביעה בחלקה, וכמפורט לעיל. הנתבעים, ביחד ולחוד,
7 ישלמו לתובעת הוצאותיה בהליך זה: אגרה, שכ"ט החוקר, ושכ"ט עו"ד בסך 5,000 ₪.

8
9 17. אשר להודעת צד ג' – הנתבעים לא עמדו על הודעת צד ג' בסיכומיהם וכבר מטעם זה יש
10 לדחותה. יש לדחות את ההודעה גם לגופה, מחמת העדר אחריות של צד ג' כלפי הנתבעים,
11 כפי שהובהר לעיל. הנתבעים ישלמו לצד ג' הוצאותיה בהליך זה בסך 3,000 ₪.

12
13 ניתן היום, כ"ד סיון תשע"א, 26 יוני 2011, בהעדר הצדדים.

14

15 ד"ר איריס סורוקר, שופטת